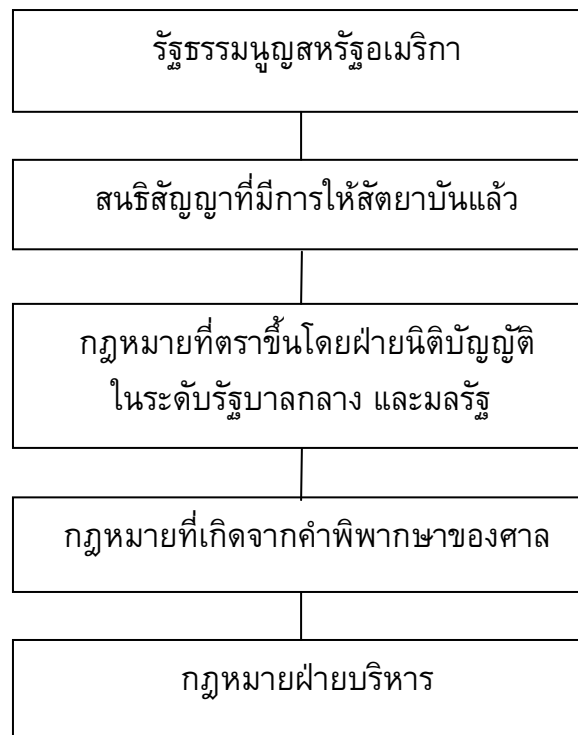

บทที่ 2

แหล่งที่มาของกฎหมาย

(Sources of Law)

ที่มาของกฎหมายของกฎหมายอเมริกันมีหลายแหล่งด้วยกัน ซึ่งสามารถใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ กัน แหล่งที่มาของกฎหมายเหล่านี้มีตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งบัญญัติด้วยถ้อยคำกว้าง ๆ และทรงพลังอำนาจไปจนถึงกฎ ระเบียบ ที่ใช้ในฝ่ายบริหารต่าง ๆ ในระหว่างกฎหมายซึ่งมีศักดิ์สูงสุดและกฎหมายซึ่งมีศักดิ์ต่ำสุด ได้แก่สนธิสัญญาที่ได้รับการให้สัตยาบันแล้ว (Ratified Treaties) กฎหมายที่ตราขึ้นมาโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งของรัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐ (Federal and State Statutes) และกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาที่ได้บันทึกไว้ (Recorded Case Law)

1. รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาบัญญัติขึ้นมาในปี ค.ศ. 1787 และมีผลใช้บังคับในปี ค.ศ. 1789 มีการแก้ไขเพิ่มเติมรวม 27 ครั้งด้วยกันนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ บทบัญญัติเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 10 ฉบับแรก มีชื่อเรียกโดยรวมว่าบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิ (Bill of Rights) ซึ่งก็บัญญัติในปี ค.ศ. 1789 เช่นเดียวกัน รัฐธรรมนูญถูกบัญญัติขึ้นมาในระยะเวลาสั้น ๆ ภายหลังจากที่อาณานิคมอเมริกันได้ปฏิวัติแยกตัวออกจากประเทศอังกฤษ และมุ่งที่จะจัดให้มีการปกครองโดยแบ่งแยกอำนาจการปกครองออกเป็นสามฝ่าย ตามระบอบการปกครองที่สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน (checks and balances) รัฐธรรมนูญถูกเขียนขึ้นมา โดยมุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ของประชาชน เช่น สิทธิในการพูดจาปราศรัย (freedom of speech) สิทธิได้รับการช่วยเหลือจากทนายความ (right to counsel) สิทธิในการพกพาอาวุธ (right to bear arms) สิทธิในการจะตั้งไม่ถูกค้นและจับกุมโดยไม่มีเหตุอันสมควร (the right against unreasonable searches and seizures) สิทธิในการจะตั้งไม่ถูกพิจารณาคดีซ้ำสองสำหรับการกระทำความผิดครั้งหนึ่ง ๆ (right against double jeopardy) และสิทธิในการที่จะไม่ให้การอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง (right to not incriminate oneself in a criminal trial) รัฐธรรมนูญสหรัฐจะเข้าไปแทนที่กฎหมายทั้งปวงที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ และรัฐบาลจะล่วงละเมิดรัฐธรรมนูญมิได้

2. สนธิสัญญาที่ได้รับการให้สัตยาบันแล้ว (Ratified Treaties)

สนธิสัญญาคือข้อตกลงระหว่างประเทศ และในประเทศสหรัฐอเมริกาฝ่ายบริหารเป็นผู้ทำสนธิสัญญาและวุฒิสภา (สภาขึ้นเนต) เป็นผู้ให้สัตยาบัน สนธิสัญญาที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ ย่อมสามารถใช้บังคับได้ในศาลทั้งหมดในอเมริกา และเข้าแทนที่กฎหมายมลรัฐและกฎหมายรัฐบาลกลางที่ขัดกับสนธิสัญญา มีเพียงรัฐธรรมนูญสหรัฐเท่านั้นที่มีความสำคัญกว่าสนธิสัญญาที่ได้รับการให้สัตยาบันแล้ว สนธิสัญญาใช้เพื่อควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเรื่องเช่นการค้าระหว่างประเทศ เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พันธมิตรทางทหาร และการส่งผู้ร้ายข้ามแดน รัฐสภาสหรัฐไม่อาจบัญญัติกฎหมายที่ขัดสนธิสัญญาที่ได้รับการให้สัตยาบันแล้ว ดังนั้นรัฐบาลสหรัฐจึงมีความลังเลใจในการที่จะทำสนธิสัญญากับประเทศอื่น ๆ เพราะเท่ากับเป็นการยอมสละอำนาจอธิปไตยบางส่วนของตนเอง

3. กฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (Federal and State Statutes)

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีการปกครองสองระดับ (ระดับมลรัฐ และระดับรัฐบาลกลาง) ดังนั้น กฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติจึงมีสองระดับ เช่นเดียวกัน คือกฎหมายของรัฐบาลกลางซึ่งควบคุมกิจกรรมระหว่างมลรัฐ (เช่น สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ ล้มละลาย) และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ ในขณะที่กฎหมายมลรัฐควบคุมกิจกรรมที่ดำเนินการภายในมลรัฐ (เช่นการขายสุรา และภาษีขาย หรือภาษามูลค่าเพิ่ม) นอกจากนี้อำนาจของรัฐบาลกลางในการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างมลรัฐแล้ว รัฐธรรมนูญสหรัฐยังมีบทบัญญัติวรรคที่ว่าด้วยการพาณิชย์ (Commerce Clause) ซึ่งให้สิทธิแก่รัฐบาลกลางในการควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกือบทุกชนิด ซึ่งมีผลกระทบมากกว่าหนึ่งมลรัฐ

4. กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาล (Case Law)

กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาลแต่เก่าก่อน ถือเป็นส่วนสำคัญของระบบกฎหมายอเมริกัน กฎหมายคอมมอนลอว์ซึ่งมีลักษณะไม่เหมือนกับกฎหมายซีวิลลอว์ ซึ่งมีใช้แพร่หลายอยู่ทั่วโลก ไม่ได้ตัดสินคดีด้วยการวินิจฉัยตามตัวบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น หากแต่ศาลอเมริกันยังต้องตรวจสอบคำพิพากษาที่มีมาแต่เก่าก่อนของศาลเป็นการเพิ่มเติมจากกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่มีอยู่ด้วย ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษร กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาลก็จะถูกนำมาใช้เพื่อกำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ผู้ให้การสนับสนุนคอมมอนลอว์หวังว่าจะมีความต่อเนื่องกันของคำตัดสินคดีในลักษณะเช่นนี้บ่อยครั้งขึ้น

5. กฎหมายของฝ่ายบริหาร (Administrative Law)

กฎหมายของฝ่ายบริหารหมายถึงกฎเกณฑ์ทั้งปวงที่องค์กรฝ่ายบริหารใช้เพื่อในการช่วยปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง องค์กรฝ่ายบริหารถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อช่วยการปฏิบัติหน้าที่ของประธานาธิบดี ซึ่งรวมทั้งการรักษาการตามกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรต่าง ๆ เหล่านี้มีจำนวนมาก เช่น EPA (Environmental Protection Agency) หรือองค์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม FBI (Federal Bureau of Investigation) สำนักงานสืบสวนของรัฐบาลกลาง และ INS (Immigration and Naturalization Service)

ตัวอย่างอีกประการหนึ่งขององค์การฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะกรรมการความเท่าเทียมกันของโอกาสในการได้รับการว่าจ้างให้ทำงาน (Equal Employment Opportunity Commission) ซึ่งควบคุมการเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างงานตามกฎหมายที่ตราขึ้นโดยสภาคองเกรส สภาคองเกรสมีอำนาจเหนือองค์การต่าง ๆ เหล่านี้อย่างมาก โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่จะให้ความเห็นชอบการกำหนดการใช้จ่ายของรัฐบาล ถ้าสภาคองเกรสไม่เห็นด้วยกับโครงการต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร สภาคองเกรสก็สามารถระงับการจัดสรรเงินให้กับองค์การต่าง ๆ เหล่านี้